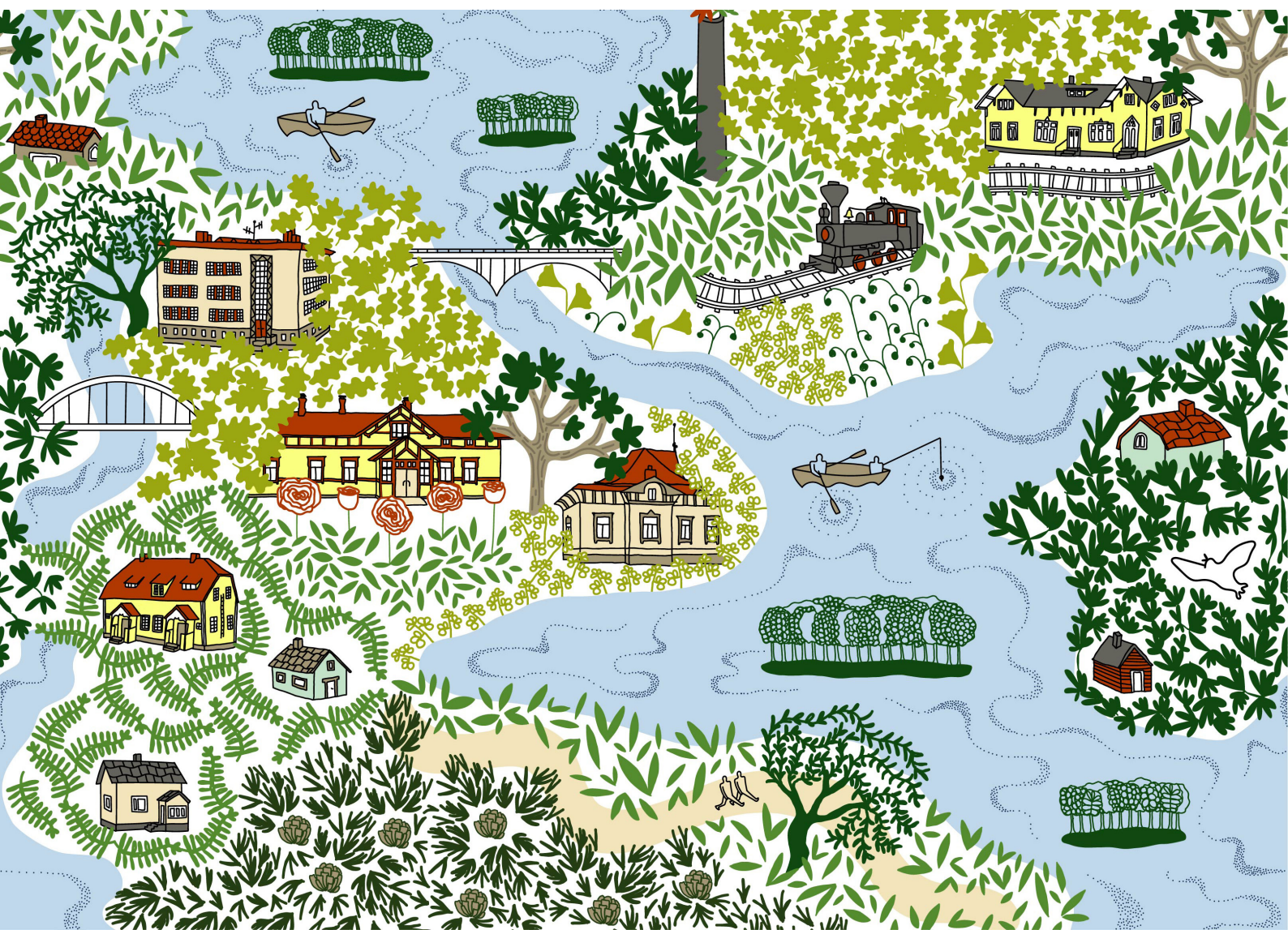

ÄÄNEKOSKEN YRITTÄJYYSKASVATUSPOLKU

Varhaiskasvatuksessa, perusopetuksessa
ja lukiokoulutuksessa

SISÄLLYSLUETTELO

Äänekosken yrittäjyyskasvatustyön tavoitteet	3
Äänekosken yrittäjyyskasvatuksen polku	4
Eri toimijoiden roolit	5
Esiopetus: Omat vahvuudet	6
1. lk. Miniyritykset	7
2. lk. Ammatit tutuiksi	8
3. lk. Open kauppa	9
4. lk. Yritysyhteistyö	10
5. lk. Leijonan luola	11
6. lk. Yrityskylä	12
7. lk. Oma juttu	12
8. lk. Työelämä ympärilläni	13
9. lk. Kohti tulevaa	14
Lukio: Yrittäjyyden ytimessä	15-16
Yrittäjänpäivä 5.9. kouluissa	16
Opetushenkilöstön osaamisen kehittäminen ja toiminnan jatkuvuus	17
Arviointi ja mittarit	17
Yrittäjyyden ohjausryhmä "yrkkänyrkki"	18
Yrittäjyyskasvatuskoordinaattori	18
Yrittäjyyden vastuuopettaja	18
Yrittäjyysops -työryhmä	19

ÄÄNEKOSKEN YRITTÄJYYSKASVATUSTYÖN TAVOITTEET

- Yrittäjyyskasvatuksen tavoitteena on tukea lasten ja nuorten kasvatusta läpileikkaavana elementtinä kaikessa opetuksessa. Yrittäjyyskasvatus edistää opetussuunnitelman tavoitteita.
- Opiskelijoita tuetaan oman elämän valinnoissa ja omannäköisen tulevaisuuden rakentamisessa.
- Haluamme auttaa jokaista lasta ja nuorta löytämään omat vahvuutensa ja hyödyntämään niitä, saamaan tiedot ja taidot sekä mahdollisuuksia kokeilla käytännössä. Näin nuori oppii pärjäämään elämän haasteissa ja muuttuvassa työympäristössä.
- Kasvatamme myönteiseen yrittäjyysasenteeseen, joka ei tarkoita sitä, että kaikista tulisi yrittäjiä.
- Edistämme sisäisen yrittäjyyden ja business-henkisyyden syntymistä.
- Koulu-yritysyhteistyö näkyy monipuolisesti opilaitosten arkipäivässä.
- Yrittäjyyskasvatus toimii oppimisen tukena ja eri oppiaineiden elävöittäjänä.
- Tavoitteena on tukea yksilön hyvinvointia. Tärkeää on linkittää positiivista pedagogiikkaa, kulttuuri-, hyvinvointi- ja yrittäjyyskasvatusta toisiinsa.
- Tuodaan yrittäjyyttä ja käytännön tekemistä teorian rinnalle.
- Annetaan laajasti erilaisia yrittäjyyteen liittyviä valmiuksia ja kehitetään monipuolista yrittäjämäistä toimintakulttuuria.
- Harjoitellaan riskien ottamista, oivaltamista ja keksimistä itseluottamusta vahvistaen.
- Tuetaan nuoria kesätöiden löytämisessä ja työllistymisessä.
- Tehdään yrittäjyyskasvatustyö näkyväksi paikallisesti ja laajemminkin sosiaalista mediaa hyödyntäen.
- Vahvistetaan Äänekosken kaupungin elinvoimaisuutta.
- Olemme osa Äänekoski-ilmiötä.

ÄÄNEKOSKEN KAUPUNGIN YRITTÄJYYSKASVATUKSEN POLKU

Esiopetus: Omat vahvuudet

1. lk. Minirytykset
2. lk. Ammatit tutuiksi
3. lk. Open kauppa
4. lk. Yritysyhteistyö
5. lk. Leijonan luola
6. lk. Yrityskylä
7. lk. Oma juttu
8. lk. Työelämä ympärilläni
9. lk. Kohti tulevaa

Lukio: Yrittäjyyden ytimessä

ERI TOIMIJOIDEN ROOLIT

Oppija:

1. Olen aktiivinen ja oma-aloitteinen.
2. Siedän epäonnistumisen kokemuksia ja otan niistä opiksi.

Opettaja:

1. Annan mahdollisuuden kokeilla ja epäonnistua.
2. Toimin yhteistyössä kollegoiden kanssa.
3. Teen yhteistyötä koulun ulkopuolisten toimijoiden kanssa.
4. Kokeilen rohkeasti uutta.

Rehtori:

1. Toimin sillanrakentajana työelämäyhteistyölle.
2. Johtajana ymmärrän yrittäjyyskasvatuksen merkityksen ja varmistan sen toteutumisen.
3. Mahdollistan, annan vastuuta, kannustan, tuen ja ohjaan.

Yrittäjä:

1. Toimin esimerkkinä ja esikuvana.
2. Kannustan yrittäjämäiseen asenteeseen.

3. Toimin koulun yhteistyökumppanina ja työelämäkummina.
4. Tarjoan toiminnallisen oppimisympäristön.

Huoltaja:

1. Olen tietoinen tarjottavasta yrittäjyyskasvatuksesta ja sen käytännön toteutuksesta.
2. Tuen ja kannustan yrittäjyyskasvatuksen toteuttamisessa.

Opetuksenjärjestäjä:

1. Vastaan siitä, että yrittäjyyskasvatus sisältyy kunnan sekä opetus- ja kasvatustoimen toimintaan ohjaaviin asiakirjoihin.
2. Mahdollistan tarvittavat resurssit yrittäjyyskasvatukselle.
3. Arvioin tavoitteiden toteutumista.

ESIOPETUS: OMAT VAHVUUDET

TAVOITE

Oppilas oppii

- hahmottamaan ja tunnistamaan omia ominaisuuksiaan ja mielenkiinnon kohteitaan
- tiedostamaan omat taidot ja sisäiset vahvuudet
- arvostamaan toisten ominaisuuksia ja vahvuuksia
- omatoimisuutta ja yhteistä vastuunottoa.

IDEA

Keskeistä on lasten omien vahvuuksien löytäminen ja usko omaan kykyihin. Vahvistetaan itsetuntemusta ja omien taitojen tiedostamista.

TOTEUTUS

Harjoituksia:

Peili

Aloitetaan teema keskustelemalla jokaisen omista, ulkoisista ominaisuuksista. Mitä meistä jokaisesta näkyy ulospäin? Mitä ovat fyysiset ominaisuudet? Kukin lapsi menee vuorotellen ison peilin eteen ja hän itse sekä muut lapset kuvailevat, mitä peilissä näkevät. Keskustellaan siitä, mitä voi nähdä ulospäin ja voidaanko siitä päätellä, mistä lapsi pitää ja missä hän on hyvä. Vaihtoehtoja jatkokäsittelylle (saadaan selville asioita, taitoja tai mielenkiinnon kohteita, joita ei näe päällepäin):

- Lapsi piirtää itsensä keskelle ja ympärille asioita, joista pitää, joissa on hyvä tai jotka kiinnostavat häntä
- Vanhemmat ottavat kotona valokuvan lapsesta, jossa lapsen ympärillä on esineitä, jotka kuvaavat lapset mielenkiinnon kohteita, harrastuksia, vahvuuksia yms.
- Lapsi leikkaa kotona vanhempien kanssa ja eskarissa lehdistä valokuvia, jotka kuvaavat yllä mainittuja asioita sekä tuo kotoa kuvan itseltään. Näistä kootaan eskarissa posterit.

Kaikkien vaihtoehtojen tuotoksia voidaan käsitellä kahdella tavalla:

1. Jokainen lapsi on vuorollaan päivän tähti, jolloin käydään läpi lapsen tuotos ja hän saa muitakin erityisoikeuksia.
2. Kaikkien tuotokset käydään ryhmässä läpi yksitellen, niistä keskustellaan ja niitä vertaillaan toisiinsa huomaten yhtäläisyyksiä.

Lapsen tuotos kannattaa tallentaa Pedanetin Kasvun kansioon, jotta sitä voi hyödyntää 1. luokan minirytyksiä perustettaessa

Jatkokäsittelyssä nousseita asioista voi hyödyntää myöhemminkin esim. kaverisuhteiden muodostamisessa ja ensimmäisen luokan minirytyksiä perustettaessa.

Vihjeitä lapsen vahvuuksien löytämiseen:

Vahvuuskortteja on paljon, joten kannattaa vähän karsia niitä omalle ryhmälle sopivaksi. Voitte lukea vahvuussatuja, jolloin lapset pääsevät pohtimaan, kenellä ryhmästä tällainen vahvuus voisi olla.

Voitte levittää vahvuuskortit ympäri tilaa. Lapset liikkuvat niiden luokse eri tavoin. Aikuinen lukee vahvuuskortin lapsille ja yhdessä pohditaan, kellä tämä vahvuus voisi olla.

Voitte tehdä vahvuusvariskorteista (monistettava materiaali kirjan lopussa) kullekin lapselle oman vahvuustoteemin.

AJANKÄYTTÖ

Työskentelyyn käytettävät tunnit voi sijoittaa joustavasti eskarivuoden ajalle. Työskentelyprosessi voi olla pitkäkestoinenkin, mutta vähintään kuusi tuntia.

LISÄKSI

Materiaalit:

- Nuori Yrittäjyys: NY Minä + sinä = me, Opettajan opas

Tilattavissa netistä ilmaiseksi Nuori Yrittäjyys -sivustolta. Sivustolta löytyy myös asiaan liittyviä nettipelejä.

- Huomaa hyvä!: Vahvuusvariksen bongausopas
- Huomaa hyvä! -toimintakortit ja Vahvuusvariksen tarinakirja, josta löytyy joka vahvuuteen satu

1. LUOKKA: MINIYRITYKSET

TAVOITE

- Oppilas oppii hahmottamaan ja tiedostamaan omia kiinnostuksen kohteitaan ja vahvuuksiaan.
- Oppilas oppii hyödyntämään ja tuomaan vahvuuksiaan esille.

IDEA

Jokainen lapsi kuuluu johonkin pieneen ryhmään kiinnostuksen kohteidensa ja vahvuuksiansa mukaisesti. Ryhmät muodostavat oman yrityksen, esim. lemmikkieläinkaupan, kahvilan, koripallokoulun, tanssistudion.

Omaa yritystä markkinoidaan, tuotteet hinnoitellaan ja yritys perustetaan sovittuna ajankohtana. Tämä voidaan toteuttaa esimerkiksi vuoropäivin rinnakkaisluokan kanssa tai jonkun toisen luokan kanssa siten, että oppilaat pääsevät vierailemaan ja toimimaan asiakkaina toistensa yrityksissä.

Tuotteita ja palveluita voi ostaa, ja näin yritykset keräävät voittoa. Lopuksi keskustellaan, miten hyvin yritys kannatti, mikä onnistui hyvin ja mitä lapset oppivat projektin kautta.

TOTEUTUS

1. Lapsilta kysytään, missä he ovat hyviä ja mikä heitä kiinnostaa. Tässä voi myös hyödyntää esiopetuksessa tuotettua omaa kuvaa/posteria, joka on tallennettu Pedanetiin.

2. Opettaja muodostaa 4-5 oppilaan ryhmä mielenkiinnon kohteiden mukaan, ja ryhmät koontuvat pohtimaan, mitä "myytävää" he voisivat mielenkiinnon kohteensa perusteella keksiä - muodostuu yritys, jolle voi halutessaan antaa nimen.

3. Yritykset tekevät mainoksen ja valmistelevat yrityksen, hankkien tarvittavat välineet ja materiaalit sekä harjoittelevat mahdollisesti tarvittavan taidon. Lisäksi he hinnoittelevat palvelunsa tai tuotteen sa siten, että yritys kannattaa.

4. Tehdään yhteistyötä toisen luokan tai ryhmän kanssa siten, että toiset oppilaat ovat yritysten asiakkaita ja toiset yrittäjiä. Asiakkaille voi antaa "oikeaa" rahaa, jotta lapset joutuvat laskemaan rahan käyttöönsä.

5. Projektiin voi lisätä vielä rahan ansaitsemisen, eli jos rahat loppuvat, lapset käyvät pankissa ja ansaitsevat seteleitä esim. tehtäviä tekemällä, leikkimielisillä liikuntatehtävillä ja voivat sitten käyttää rahansa yrityksissä vieraillessaan.

6. Tapahtuman jälkeen käydään keskustelua lasten kanssa siitä, kuinka yritys kannatti, kävikö asiakkaita ja olivatko he tyytyväisiä. Mikä onnistui? Mitä voisi tehdä toisin?

AJANKÄYTTÖ

Työskentelyyn käytetään aikaa 6-10 oppituntia.

2. LUOKKA: AMMATIT TUTUIKSI

TAVOITE

- Oppilas tutustuu erilaisiin ammatteihin ja niiden tekijöihin lähipiirissään.

IDEA

Lapsi tutustuu ammatteihin lähiympäristössään. Esittelijöinä toimivat lähinnä lasten vanhemmat ja koulun henkilökunta. He tulevat kouluun esittelemään työtään.

TOTEUTUS

1. Käydään yhdessä opettajan kanssa läpi, mitä ammatteja on olemassa ja mitä taitoja niihin vaaditaan. Luokassa voidaan viettää esim. roolileikkipäivää tai tehdä pantomiimiharjoituksia eri ammatteihin liittyen.
2. Vieraat esittelevät ammattiaan esimerkiksi kertomalla ja näyttämällä, mitä työpäivään kuuluu. Päivä voidaan toteuttaa esim. pajapäivän muodossa, jolloin vierailijat kertovat ammatin vaatimuksista. Lapset saavat kysellä, tutkia ja kokeilla.
3. Lapset tekevät esitelmiä heitä kiinnostavista ammasteista esim. digityövälineitä käyttäen. Esi-
telmät esitellään muulle luokalle.

AJANKÄYTTÖ

Työskentelyyn käytetään aikaa 4-8 oppituntia.

3. LUOKKA: OPEN KAUPPA

TAVOITE

- Oppilas innostuu yrittämään ja saa palkinnon tavoitteeseen pääsemisestä.
- Oppilas oppii ottamaan vastuuta itsestään ja koko ryhmästä.

IDEA

Open kaupan ideana on se, että oppilas saa tavoitteen täytyttyä hankkia itselleen jonkin edun tai palkinnon open kaupasta.

Tavoitteen voivat opettaja ja oppilaat asettaa itse, esim. yhteisöllisyyden rakentaminen, kaveritaidot tai työrauha. Kauppaa voidaan pitää sovitulla ajanjaksolla, joka voi olla esim. viikkoja, kuukausia tai vaikka koko lukuvuosi.

Open kaupassa voi olla käytössä oma valuutta, jota käytetään ostosten tekemiseen. Valuuttana käyvät esim. napit tai leikkirahat. Kaupassa on myynnissä monenlaisia etuja ja palkintoja.

TOTEUTUS

1. Sovitaan yhdessä tavoite, johon pyritään. Tavoitteet voivat olla ryhmä- tai oppilaskohtaisia, esim. yhteisöllisyyden rakentaminen läksyjien teko, kaveritaidot tai työrauha.
2. Sovitaan yhdessä palkkiojärjestelmästä, jolla oppilas voi ansaita ns. open kaupan valuuttaa eli "nappeja".
3. Sovitaan yhdessä open kaupassa myynnissä olevista eduista ja palkinnoista. Määritellään tuotteille hinnat, esim. opettajan tuoli oppituniksi käyttöön, hinta 5 nappia, sisävalkka, hinta 5 nappia.
4. Sovitaan yhdessä palkanmaksun rytmistä ja open kaupan aukioloajoista, esim. palkanmaksu perjantaisin, kauppa auki pari kertaa viikossa.
5. Ylläpidetään open kauppaa sovitulla ajanjaksolla, esim. marraskuun tai koko lukuvuoden ajan.

AJANKÄYTTÖ

Työskentelyyn käytettävät tunnit voi sijoittaa joustavasti lukuvuoden ajalle sovitulle ajanjaksolle. Työskentelyn käynnistämiseen käytetään aikaa 2-4 oppituntia. Tämän jälkeen open kaup-

pa on auki viikkoja, kuukausia tai vaikka koko lukuvuoden.

LISÄKSI

Myynnissä voi olla myös koko ryhmän yhteisiä tuotteita. Oppilaat voivat tällöin sijoittaa rahojaan yksilöpalkintojen sijasta yhteiseen pottiin. Kun yhteinen potti on kasassa, toteutetaan sovittu koko luokan palkinto, esim. ylimääräinen liikuntahetki.

4. LUOKKA: YRITYSYHTEISTYÖ

TAVOITE

- Oppilaan käsitys yrittäjyydestä vahvistuu.
- Oppilas tutustuu paikalliseen yritykseen tai yhdistykseen.

IDEA

Luokka tutustuu yrityksiin tai yhdistyksiin lähiympäristössään ja sopii vierailusta. Vierailun yhteydessä luokka ja yritys/yhdistys voivat sopia myös jatkoyhteistyöstä, esim. toteuttaa pienen yhteistyöprojektin.

TOTEUTUS

1. Tutustutaan paikallisiin yrityksiin keskustellen ja tietoa etsien. Selvitetään, mitä yrityksiä alueelta löytyy.
2. Sovitaan vierailusta yrityksen kanssa. Ennen vierailua oppilaat etsivät tietoa yrityksestä ja valmistelevat kysymyksiä vierailua varten. Kartoitetaan ennakkokäsityksiä yrityksestä ja yrittäjyydestä.
3. Oppilaat menevät tutustumaan yritykseen. Yrityksen edustaja voi myös tulla kouluun esittelemään yritystään.
4. Verrataan ennakkokäsityksiä ja vierailun jälkei-

siä ajatuksia yrityksestä ja yrittäjyydestä.

5. Lisäksi voidaan tehdä jatkoyhteistyötä yrityksen kanssa toteuttamalla pieni yhteistyöprojekti, esim. koululaisten ideoita yrityksen liiketoiminnan kehittämiseen tai kuvataiteen työt yritykseen liittyen.

6. Etsitään mahdollisesti kummiyritys, jonka kanssa luokka tekee yhteistyötä myös seuraavina vuosina.

AJANKÄYTTÖ

Työskentelyyn käytetään aikaa vähintään neljä oppituntia.

LISÄKSI

Kokonaisuuden voi toteuttaa yrityksen sijaan myös yhdistyksen kanssa.

Yritysvierailut tulee tehdä Äänekosken kaupungin alueelle, mutta vieraita voidaan vastaanottaa kauempaakin.

Opetuksenjärjestäjä kustantaa yritysvierailun matkakulut. Yritysvierailuja voidaan yhdistää koulun muihin matkoihin, esim. uimahalliin, jolloin viherseudultakin päästään kätevästi taajama-alueen yrityksiin.

5. LUOKKA: LEIJONAN LUOLA

TAVOITE

- Oppilas toimii ryhmän aktiivisena jäsenenä.
- Hän käyttää vahvuuksiaan ryhmän toiminnassa.
- Oppilas osallistuu tuotteen tai palvelun ideointiin, luomisprosessiin ja esittelyyn.

IDEA

Oppilaat tekevät ryhmässä kuvitteellisen tai todellisen keksinnön ja valmistavat siitä prototyypin. Työskentely huipentuu Leijonan luola -tapahtumaan, jossa oppilaat esittelevät vetävällä esittelypuheella ideansa leijonille eli sijoittajille.

TOTEUTUS

1. Muodostetaan luokasta 3-5 oppilaan ryhmät. Ryhmien muodostamisessa tulisi huomioida oppilaiden vahvuudet ja toisaalta kehittymiskohdeet. Työskentelyssä tarvitaan monenlaisia yrittäjyyteen liittyviä taitoja, kuten yhteistyökykyä, luovuutta, ongelmanratkaisua ja ilmaisua.
2. Ryhmät pohtivat, mihin ongelmaan tulisi löytää ratkaisu. He kehittävät todellisen tai kuvitteellisen keksinnön ongelman ratkaisemiseksi.
3. Ryhmät rakentavat keksinnöstään yksinkertaisen prototyypin. Prototyypit voidaan rakentaa koululta löytyvistä materiaaleista ja kierrätystava-

roista.

4. Tehdään keksinnöstä mainos ja valmistellaan lyhyt ja vetävä esittelytuokio. Esittelytuokio voi olla toteutettu luovasti, esim. mainosvideon, suullisen tai visuaalisen esityksen keinoin. Harjoitellaan esittelytuokion pitämistä.

5. Järjestetään Leijonan luola -tapahtuma, jossa ryhmät pitävät esittelytuokionsa leijonien ja yleisön edessä. Leijonat ovat tuomareita, jotka arvioivat keksinnöt ja esittelytuokiot. Leijonat voivat olla oikeita yrittäjiä, koulun sidosryhmien edustajia, koulun henkilökuntaa, vanhempia tai vaikka oppilaskunnan hallituksen jäseniä. Palkitaan kaikki osallistujaryhmät.

AJANKÄYTTÖ

Työskentelyyn käytetään aikaa vähintään kuusi oppituntia ja tähän tuntimäärään kuuluu myös tapahtuma. Oppitunnit kannattaa sijoittaa useammalle eri päivälle.

LISÄKSI

Eri koulujen Leijonan luola -projektit voidaan yhdistää suuremmaksi yhteistapahtumaksi, johon osallistuu sovittu määrä ryhmiä eri kouluilta. Tässä tapauksessa opetuksenjärjestäjä kustantaa aiheutuvat matkakulut.

6. LUOKKA: YRITYSKYLÄ

TAVOITE

- Tutustutaan ammatteihin ja yrittäjyyteen.
- Harjoitellaan toimimista vastuullisena kuluttajana.
- Oppilas laajentaa työelämätuntemustaan ja oivaltaa yrittäjyyden merkityksen osana työelämää.

IDEA

Tutustutaan yhteiskuntaan, talouteen ja työelämään Yrityskylä Alakoulu -oppimiskokonaisuuden kautta.

TOTEUTUS

1. Hankitaan oppilaiden käyttöön Yrityskylä Alakoulu -oppimateriaali.
2. Opiskellaan oppimateriaalin sisällön mukaisesti.
3. Osallistutaan Yrityskylä-päivään.

AJANKÄYTTÖ

Noin kymmenen oppituntia Yrityskylä Alakoulu -materiaalista ja lisäksi viiden oppitunnin Yrityskylä-vierailu.

LISÄKSI

Opetuksenjärjestäjä kustantaa matkan aiheuttamat kulut.

7. LUOKKA: OMA JUTTU

TAVOITE

- Tavoitteena tukea nuorten omatoimisuuteen kasvamista, kriittistä ajattelua ja oman polun rakentamista

IDEA

Toteutetaan 7. luokkien oppilaanohjauksen ja muiden soveltuvien oppiaineiden sisällössä. Lisäksi luokanohjaajalla on oma roolinsa valvontaluokkansa osalta. Kokonaisuudessa hyödynnetään positiivista pedagogiikkaa.

TOTEUTUS

1. Taidot ja vahvuudet
Tunnistetaan ja harjoitellaan yrittäjämäisiä taitoja mm. keittiö-TETissä ja yhden päivän TETissä.
2. LO-Positiivinen pedagogiikka
Vahvistetaan oppilaiden myönteistä asennetta yrittäjyyttä kohtaan.
3. Opintoohjaus
Pohditaan yläkoululaisena olemisen taitoja, (itsetuntemus), opiskelutekniikoita, itsensä johtamista ja motivaation merkitys opinnoissa ja elämässä. Mietitään omia päämääriä ja haaveita.
4. Unelmien koulu
Pohditaan yhdessä kouluviihtyvyyttä ja etsitään keinoja sen lisäämiseksi.
5. Ideapaja
Ratkaistaan paikallisia haasteita aivoriihen avulla. Hyvä kiertää -päivä.
6. Hissipuheita
Valmistetaan mainospuheita tulevaisuuden tuotteille ja palveluille mediataitoja hyödyntäen.
7. Tulevaisuuden suunnitelmat.
Pohditaan omia vahvuuksia ja keuhataan kaveria myönteisesti kannustaen.

AJANKÄYTTÖ

Jokaiseen osioon käytetään vähintään kaksi oppituntia. TET-jakso vie yhden koulupäivän, keittiö-TET kestää noin 7½ tuntia.

8. LUOKKA: TYÖELÄMÄ YMPÄRILLÄNI

TAVOITE

- Lähiseudun elinkeinoelämään ja yrittäjiin tutustuminen
- Työelämätaitojen kehittäminen
- Yrittäjyysasenteen vahvistaminen
- Valmiudet kesätöihin

IDEA

Kokonaisuus toteutetaan 8. luokkien oppilaanohjauksen ja muiden soveltuvien oppiaineiden sisällöissä. Lisäksi luokanohjaajalla on oma roolinsa oman luokkansa osalta. Kokonaisuudessa hyödynnetään positiivista pedagogiikkaa.

TOTEUTUS

Työelämään tutustuminen, TET-viikko. Koulu-yritysyhteistyö näkyy käytännössä vierailuina lähialueen yrityksiin ja yrittäjien sekä yhteistyötahojen kouluvierailuina. 8. luokalla on mahdollisuus valita yrittäjyys valinnaisaineeksi (2 vvh). Hyvä kiertää -päivä tai taksvärkkipäivä.

AJANKÄYTTÖ

TET-viikko 1 viikko, 1 Hyvä kiertää -päivä tai taksvärkkipäivä. 1-2 yritysvierailua.

LISÄKSI

Opetuksenjärjestäjä kustantaa mahdollisen yritysmatkan aiheuttamat kulut.

9. LUOKKA: KOHTI TULEVAA

TAVOITE

- Pyritään antamaan mahdollisimman hyvät valmiudet kesätöihin sekä pienimuotoiseen yrittämiseen.
- Yrittäjämäisen asenteen vahvistaminen teorian ja käytännön avulla.
- Tuetaan Äänekosken kaupungin elinvoimaisuutta.

IDEA

Kokonaisuus toteutetaan 9. luokkien oppilaanohjauksen ja yhteiskuntaopin tuntien puitteissa. Lisäksi luokanohjaajalla on oma roolinsa oman luokkansa osalta.

Kokonaisuudessa hyödynnetään positiivista pedagogiikkaa.

TOTEUTUS

Työelämään tutustuminen, TET-viikko syksyllä ja keväällä. Koulu-yritysyhteistyö näkyy käytännössä vierailuina lähialueen yrityksiin ja yrittäjien sekä yhteistyötahojen kouluvierailuina. 9. luokalla on mahdollisuus valita yrittäjyys valinnaisaineeksi (1 vvh).

Koulu ja koulun ulkopuolinen toimija toteuttavat yhdessä tai erikseen työelämään valmentavia taitoja.

Kouluvuoden aikana oppilaille pidetään Äänekosken kaupungin kesätyöinfo. Kesätöihin ja kesäyrittäjyysseteliin liittyvä ohjaus tapahtuu yhteiskuntaopin ja opinto-ohjauksen oppitunneilla. Tarvittaessa voidaan hyödyntää myös muiden aineiden tunteja. Näillä tunneilla opetetaan nuorille yrittäjyystietoutta paikallisesta ja maakunnallisesta näkökulmasta, yhdistettynä koko Suomen, Euroopan ja maailman asioihin. Lyhytkestoisien Pop Up -yrittäjyyden perusteet tulevat tutuksi. Näitä ovat mm. mistä asiakkaat, millainen on hyvä tuote/palvelu, mainonta- ja markkinointi, yritysmuodot, yrittäjyyden mahdollisuudet ja haasteet. Nuori osaa tehdä liiketoimintasuunnitelman ja ymmärtää yrittäjyyden keskeiset lainalaisuudet. Tunneilla käydään läpi kesäyrittäjyyteen ja palkkaan liittyvät verotus- ja vakuutusasiat. Nuoria sparrataan kouluvuoden aikana ja heille tarjotaan mahdollisuus tutustua työelämään käytännössä kesän aikana. Tuki jat-

kuu kesällä kaupungin kesätyönohjaajan kautta.

Yhdeksänsien luokkien osalta peruskoulun iso päätös-/yrittäjyystempaus on toukokuussa. Silloin voidaan vuodesta ja kulloisestakin tilanteesta riippuen järjestää ysien päätöstapahtuma, joka voi pitää sisällään Just Duunit -messut koulussa, Hyvä kiertää -tapahtuman tai isot messut esim. Pankkarilla (Bio- ja juustomessujen/ vastaavien yhteydessä). Päätös tapahtumasta tehdään syksyllä. Tapahtumaa edeltää suunnittelu ja valmistelu, joka aloitetaan jo syksyllä ja se kestää koko lukuvuoden.

AJANKÄYTTÖ

TET-viikko 2 x 1vko

Noin viisi oppituntia Yrityskylä Yläkoulu -materiaalista ja lisäksi kolmen oppitunnin Yrityskylä-vierailu.

Ysien päätöstapahtuma 3-5 työpäivää.

1 Hyvä kiertää-päivä tai taksvärkkpäivä.

Mahdolliset yritysvierailut

LISÄKSI

Opetuksen järjestäjä kustantaa matkan aiheuttamat kulut.

ÄÄNEKOSKEN LUKIO: YRITTÄJYYDEN YTIMESSÄ

TAVOITE

- Lukioaikana haluamme tarjota mahdollisimman hyvät työelämävalmiudet, joiden avulla nuori menestyy ja pärjää elämässä. Näitä valmiuksia ovat mm. oikea asenne ja motivaatio, monialainen osaaminen, projektioppinen, ongelmanratkaisu- ja tiimityöskentelytaidot, stressinsietokyky ja haasteista selviäminen sekä omien vahvuuksien ja kehittämiskohteiden tunnistaminen ja hyödyntäminen.
- Yrittäjämäinen pedagogiikka läpäisee kaikki oppiaineet. Tämä tarkoittaa käytännössä uusia toimintatapoja ja näkökulmien laajentumista. Opetuksessa ja oppimisessa näkyvät entistä enemmän yhteistyö yli ainerajojen sekä lukion ulkopuoliset kontaktit, jotka tuovat uutta sisältöä oppiaineisiin ja kouluvuoteen. Nuorten osallistaminen ja opiskelijälähtöisyys korostuvat, toiminnallisuus ja kokeileminen tulevat vahvemmin teorian rinnalle.
- Yrittäjyyskasvatus on kirjattu valtakunnalliseen lukion opetussuunnitelmaan. Paikallisesti yrittäjyyskasvatuksella lisätään lukion vetovoimaa, monipuolisuutta ja kiinnostavuutta sekä parannetaan motivaatiota ja opiskelijoiden hyvinvointia ja sitä kautta oppimistuloksia. Luomme uudenlaista ja laajempaa oppimisympäristöä, jossa perinteisen ajattelun mukaiset rajat voidaan ylittää.
- Tavoitteemme on luoda hyvinvointia sekä opiskelijalle että elinvoimaiselle Äänekoskelle.

IDEA

Äänekosken lukio toteuttaa yrittäjyyskasvatusta monipuolisesti kummiyritysten, muiden yritysten sekä eri yhteistyötahojen kanssa.

TOTEUTUS

Yrittäjyyskasvatuksen keskeinen toimintamalli on oikea tekeminen oikeissa yrityksissä eli tekemällä oppiminen.

Kummiyritystoiminnan periaatteet:

- Yrittäjämäisen asenteen vahvistaminen => sisäistä yrittäjyyttä tarvitaan kaikilla elämänalueilla
- Paikallistuntemuksen lisääminen => sitoutuminen omaan kotikuntaan ja oman kotikunnan mahdollisuuksien parempi ymmärtäminen

- Työelämän tuntemus on osa yleissivistystä => käytännönläheisyys osaksi lukio-opintoja
- Lisätään nuorten kiinnostusta eri aloja kohtaan => mahdollisia tulevia työntekijöitä
- Opettajilla on pedagogista osaamista, mutta työelämän taitotieto löytyy yrityksistä
- Näkyvyys lukion arjessa
- Nuorten taitotieto kummiyritysten käyttöön
- Kansainvälistä osaamista ja kansainvälisiä kontakteja/vierailijoita
- Toiminnan suunnittelu yhdessä lukion kanssa => aitoa yhteistyötä (mm. teemapäivät/-viikot, opinnot, haasteiden ratkominen)
- Molemminpuolisia vierailuita
- Yritys-/yrittäjätarinan jakaminen lukiolaisille
- Yrityksen antama aika ja mahdollinen rahallinen panos (esim. tapahtumajärjestelyjen tukeminen, kuljetukset)

AJANKÄYTTÖ

Yrittäjyyskasvatuksen vuosikello:

Syyslukukausi

- Yrittäjän päivä (syyskuu)
- Taksvärkki (lokakuu)
- Yrittäjyysprojekti kummiyritysten kanssa (joulukuu)

Kevätlukukausi

- Kurkistus kummiyritysten arkeen (tammi-helmikuu)
- Työelämäviikko (huhtikuu)
- Bio- ja juustomessut (toukokuu)

Yrittäjyyskurssit

- YR1 Yrittäjyys Ääneseudulla (toteutus kummiyritysten kanssa)
- YR2 Oman yrityksen perustaminen (toteutus kaupungin toimijoiden kanssa)
- YR3 Talousosaamisen vahvistaminen (yhteiskumppanina mm. TAT, Nordnet)

YHTEISTYÖKUMPPANIT

- Yritykset: Paikalliset eri kokoluokan yritykset (esim. Metsä Group, Valio, Valtra, Citymarket, Kino Hirvi), mahdollisesti myös kaupungin ulkopuoliset yritykset
- Äänekosken kaupunki (esim. Elinvoimayksikkö, Työllisyyspalvelut ja Visit Äänekoski, valtuusto, hallitus, virkamiehet)

Jatkuu edelliseltä sivulta.

- Muut yhteistyökumppanit (esim. Jyväskylän yliopisto, Jyväskylän ammattikorkeakoulu, POKE, TAT, 4H)

OPISKELIJAKUNTA

Yritteliäs opiskelijakunta on järjestämässä erilaisia tapahtumia ja tilaisuuksia (aamupala, välipala, tapahtumien järjestäminen).

LISÄKSI

Opetuksenjärjestäjä kustantaa matkojen aiheuttamat kulut.

5.9. YRITTÄJÄN PÄIVÄ KOULUISSA

ALA- JA YLÄKOULUT

- Teams-aamunavaus paikalliselta yrittäjältä/nuoria kiinnostava yrittäjä
- Luokille 1-6 ja 7-9 omat juttunsa
- Mahdollisesti välituntihaaste, esim. koulun sisäinen tai koulujen välinen kisa. Tapahtumalle haetaan sponsoreita. Yrittäjän päivän kisaesimerkkejä punnerrus, leuanveto, katuliitutaide
- Yrittäjäyhteyden vastuuopettajat koordinoivat

LUKIO

- Yhteinen tilaisuus koko lukiolle
- Yrittäjäkummeja, yrittäjiä, yhteistyötahoja vieraina

OPETUSHENKILÖSTÖN OSAAMISEN KEHITTÄMINEN JA TOIMINAN JATKUVUUS

Opettajien yrittäjyyskasvatuksen taitoja ja työelämätaitoja tuetaan monella tasolla. Kaupunki järjestää säännöllisesti aiheeseen liittyvää koulutusta ja kohtaamistilaisuuksia. Tämän lisäksi mahdollistetaan kaupungin ulkopuolisiin yrittäjyyskoulutuksiin osallistuminen.

Yritysvierailut ja Ope-TETit ovat tärkeä tapa ajankukaistaa opettajien tietoja työelämästä, ja samalla yritykset saavat tietoa koulumaailmasta. Opettajat saavat yritysvierailuista ja Ope-TETistä uutta näkökulmaa, kokemuksia ja tietoja sekä tärkeitä verkostoja, joita voi hyödyntää opetuksessa ja ohjauksessa. Koulut sopivat yritysvierailujen ja Ope-TETien käytännön toteutuksesta (esim. 8. ja 9. luokkien TET-jakson ja lukion työelämäviikon hyödyntäminen). Tarkoituksena on varmistaa, että jokaisella opettajalla on mahdollisuus osallistua vuorollaan. Ope-TET on lähtökohtaisesti tarkoitettu yläkouluille ja lukioille.

Yrittäjyyskasvatussuunnitelmaa arvioidaan ja päivitetään vuosittain. Jokaisesta yksiköstä kerätään tiedot ohjausryhmälle, joka käytännössä tekee päivityksen.

Koulujen vuosisuunnitelmissa otetaan huomioon yrittäjyyskasvatuspolku sekä Äänekoski-strategia eli ilmiö ja kirjataan niiden toteutuminen konkreettisesti koulujen arjessa.

Yritysten ja yhteistyötahojen kanssa tehtävien yhteistyösopimusten tarkastelu ja päivitys tehdään tarpeen mukaan.

Jokaisessa koulussa oma yrittäjyyden vastuupettaja.

ARVIOINTI JA MITTARIT

Yrittäjyyspolun onnistumisen mittareita ovat esimerkiksi seuraavat asiat:

- Yrittäjyyspolku on huomioitu kaupunkistrategiassa.
- Koulun vuosisuunnitelmaan on kirjattu yrittäjyyspolun toteutuminen konkreettisesti.
- Kaupungissa on yrittäjyyskasvatuskoordinaattori.
- Jokaiselle koululle on nimetty yrittäjyyden vastuupettaja.
- Jokaiselle opettajalle tarjotaan mahdollisuuksia kehittää omia yrittäjyyskasvatus- sekä työelämätaitoja.
- Kouluilla pidetään kirjaa vuosittain toteutuneista yritysvierailuista, Ope-TETeistä ja koulutuksista (kaikkien nähtävillä, esim. opettajienhuoneessa).

Toteuttamistapana ovat sähköiset palautekyselyt jokaisessa oppilaitoksessa, esim. syys- ja kevätlukukauden lopussa tai projektin lopussa. Alkusyky-

syllä kysytään opetushenkilöstön koulutuksen ja tuen tarvetta. Ennen joulua ja toukokuun lopussa selvitetään, mitä on tehty ja miten, millaisia ovat lasten, nuorten, huoltajien sekä henkilöstön kokemukset, mitkä asiat menivät hyvin ja mitä pitää kehittää. Kyselyt tehdään myös yhteistyötahoille, joiden kanssa projekteja on tehty.

Kaupungin tarjoaman kesäyrittäjyyssetelin hakijamäärä kertoo osaltaan, miten hyvin nuorten kiinnostus on saatu heräämään.

YRITTÄJYYDEN OHJAUSRYHMÄ "YRKKÄNYRKKI"

- Yrittäjyyskasvatuksen ohjausryhmään kuuluvat kaupungin keskeisten toimialojen edustajat kasvatus-, elinvoima- ja työllisyysyksiköistä ja kaupungin johdosta sekä yrittäjien edustaja.
- Kokoontuu syksyllä ja keväällä.

YRITTÄJYYSKASVATUSKOORDINAATTORI

Tehtävänä on:

- Koordinoida yrittäjyyskasvatusta esikoulusta lukioon.
- Suunnitella, auttaa ja tukea opettajia yrittäjyyskasvatukseen liittyvissä projekteissa.
- Osallistua yrittäjyyden ohjausryhmän työskentelyyn.
- Tehdä tiivistä yhteistyötä Äänekosken kaupungin toimielinten ja virkamiesten kanssa.
- Vastata koulu-yritysyhteistyön suunnittelusta ja käytännön toteutuksesta.
- Rakentaa ja ylläpitää yhteistyöverkostoa Äänekosken ja lähialueen yritysten ja muiden yhteistyötahojen kanssa.

YRITTÄJYYDEN VASTUUOPETTAJA

- Jokaisessa koulussa on vähintään yksi yrittäjyyden vastuuopettaja, joka nimetään joka syksy. Isoissa yhtenäiskouluissa näitä opettajia tulee olla kaksi, toinen alakoulussa ja toinen yläkoulussa.
- Heidän tehtäviinsä kuuluu koulun medianäkyvyydestä huolehtiminen (sosiaalinen media, Äänekosken kaupungin tiedotus ja media).
- Vastuuopettajan kanssa muut opettajat suunnittelevat ja toteuttavat yrittäjyyskasvatusta käytännössä.
- Vastuuopettajat saavat tästä työstä erilliskorvauksen ja heille järjestetään tälle työlle tilaa lukujärjestyksen sisälle.

YRITTÄJYYSOPS-TYÖRYHMÄ

Puheenjohtaja: Mika Matilainen

Jäsenet: Anne-Mari Gråsten, Seija Hinkkanen, Seppo Kaiponen, Sami Kallioinen, Matti Kuusinen, Katja Lahtinen, Niko Rossi ja Satu Tarvainen

*”Jokainen voi hioa
itsestään esiin timantin
- yhdessä muiden kanssa.”*

ÄÄNEKOSKI

Tulevaisuus asuu täällä

Kansikuva: Äänekoski-printti, Kaisla Kujanpää
Koulukuvat: Äänekosken työpajan Mediakeskus Zoom